

Pogovori z
B E S E D O

p. PAVLE JAKOP

p. PAVLE JAKOP

Pogovori z
B E S E D O

ZALOŽBA
DRUŽINA

2022

7

Pogovori z Besedo

14

... o tebi in o Tebi

44

... o sebi

82

... o nas

130

... o več(nosti)

Prisluškovanje Besedi

Nova pesniška zbirka patra Pavleta Jakopa Pogovori z Besedo se uvršča v sklop njegovih pesniških zbirk, ki pa v primerjavi z dosedanjimi še dosledneje išče pomen svetopisemskih besedil in hrepeni po navdihu Besede.

Sprva se zazdi, da se krščanski literat podobno kot skoraj dve stoletji pred njim filozof Friderik Nietzsche odloča za »nesodobna razmišljanja«, saj s svojimi bibličnimi prisposodobami vstopa v naš svet, ki mu je krščanski Bog nedomač ali celo neznan. Toda pozoren bralec, ki sledi njegovim meditacijam, odkrije, da je pesnikova odmaknjenost od sveta le navidezna in da je njegova poezija čisto nekaj nasprotnega. Njegova beseda ne pomeni »fuga mundi«, bega iz sveta, prav obratno, je povabilo, da se pridružimo rahločutnosti njegove duše in občutljivosti njegovega srca ter

se podamo v življenje središčnega utripa narave in človeške družbe.

Zato bi lahko imenovali pričujočo pesniško zbirko z izrazom Gabrijela Marcela kot primer krščanskega eksistencializma, saj odgovarja na upe in grenkobo, na trpljenje in radost današnjega človeka. Avtor, ki je frančiškanski pater, dokončno zapušča svet sholastike Tomaža Akvinskega. Ta je v zlu videl samo pomanjkanje dobrega. Toda za patra Pavleta sta človeško trpljenje in njegova samota veliko hujša kot zgolj neka pomota ali neki primanjkljaj. Oba sta presneto resnična in tudi globoko zasidrana v našem telesu in v svetu.

Krščanski misleci prvih stoletij so poudarjali, da je Kristus s tem, da se je učlovečil, sestopil iz večnosti v naš čas in se tudi izničil. To je njegov »kenosis«, ko nas je šel iskat v našo človeško bedo, uboštvo in trpljenje. Hkrati pa je bil pripravljen z nami uživati vsakodnevno veselje in nam privoščiti že v tem življenju radosti. Naša življenjska pot nas pelje po Gospodovih stopinjah, zato želi pesnik v svojih meditacijah povedati, da tudi njemu naša tragika ni tuja. Nekako razumemo, da je poet sočuten z našimi boleznimi in pomanjkljivostmi, toda pater Pavle je tudi duhovnik, Kristusov duhovnik, zato se ne boji »ne greha in ne svetosti«, kot mu je v študentskih letih naročil njegov teološki profesor in vzornik. Njegova poezija zaznava Božjo prisotnost in njegovi verzi izražajo Božje usmiljenje ter odpuščanje, tudi ko se spuščajo v naše grešno stanje.

Na tem obzorju zaživi tudi teološka vizija avtorjevega svetniškega vzornika, apostola Pavla, ki je zapisal: »Kjer se je pomnožilo zlo, se je pomnožila tudi Božja milost« (prim. Rim 5,20). Bog na najgostejše temine odgovarja s čudovito svetlobo in je hkrati sposoben najhujše poraze spremeniti v najlepše podarjene trenutke. To so krščanski paradoksi, ki jih pater Pavle v celoti ponotranji in zanje tudi pričuje. Sedaj je razumljivo, zakaj mu je dogmatična teološka govorica preveč borna, da bi lahko opisala ta misterij zla in milosti. Zato mora seči po poeziji, da se mu svetopisemski paradoksi ne bi prehitro izmuznili izpod peresa.

Duhovna pot patra Pavleta ni v pridobivanju znanja svetopisemskih ved, čeprav mu tudi te niso tuje, in je daleč od tekmovalne modrosti. Prav tako pa ni v prilaščanju preroške službe, ki bi ga vodila v prevzetnost. Prav obratno, njegova pot je v razlaščanju. Po vzoru svojega Gospoda želi biti tudi sam ubog, zato mu ni težko priznati svoje nemoči in grešnosti. Zato je bolj kot kakšnemu velikemu preroku podoben trpečemu Jobu, ki je sprejel, da mu Bog odvzema prav vse, ne samo imetje, družino in zdravje, ampak tudi vero v smisel svojega življenja in trpljenja.

Naš poet bo priznal, da tudi sam ne bo nikoli doumel smisla trpljenja, stisk in preizkušenj. Toda k temu priznanju ga nagiba prisotnost trpečega in vstalega Gospoda. Tudi v najhujši zapuščenosti in osamljenosti vendarle ni docela sam, ob njem je trpeči Gospod, ki ga razume in ki mu šepeta besede tolažbe. Poet je

pripravljen Bogu podariti prav vse, in ko nima ničesar več, mu ponudi samega sebe.

Toda če je vse podaril Bogu, kaj naj potem deli z drugimi? Ostaja mu njegovo uboštvo in nemoč, kajti v tej nebogljenosti se razodeva Božje usmiljenje in ga navdihuje s tolažilno Besedo. Naš pesnik ve, da je še daleč od svetopisemske podobe preroka Joba. Vedno znova odkriva, da Gospodu ni podaril vsega. Še vedno mu ostaja kaj malega, morda kanček ponosa, ščepec znanja ali prisotnost prijateljev. Poet ve, da mu Bog vsega še ne želi odvzeti, toda on mu je že pripravljen dati vse, karkoli bo želel.

Ampak, kako naj ve, kaj Bog terja od njega? V svoji pesmi sam pravi, da sedaj »išče melodije«, v katerih mu poje sam Bog. Zato mora »ustaviti vetrove in potok, utišati čričke...«, se pravi se odreči vsemu, kar zaznavajo čuti, in se potopiti v globino tišine. Sprejel bo, da mu bo Bog spregovoril, šele ko bo prišel čas za kakšno Njegovo presenečenje. Do takrat pa bo bralec s pesnikom molil podobno kot ubogi Job: »Gospod je dal, Gospod je vzel, naj bo hvaljeno ime Gospodovo!« (Jb 1,21).

In ko bo prišlo povabilo, naj prisluhne ljubezenskemu daru Besede, bo začutil, da je v objemu Očeta, ki ga sprejema v njegovi grešnosti, takrat mu bo Sin prijateljsko očistil srce in odtlej ga bo vodila modrost Duha, ker bo lahko tudi sam odpuščal.

p. Edvard Kovač

KO JE KRALJ PRIŠEL POGLEDAT GOSTE,
JE OPAZIL TAM ČLOVEKA,
KI NI IMEL OBLEČENE SVATOVSKÉ OBLEKE.

(Mt 22,11)

Tudi jaz nimam svatovske obleke:
nisem rojen v imenitni družini,
nimam lepe postave in glasu,
nimam medalj in odlikovanj,
moji bančni računi so prazni,
ne hodim k eliti na večerjo,
ne znam držati jezika za zobmi,
pridobitnost mi ne leži,
težko hlinim in še težje potrpi,
le malo vem in znam,
med mojim žitom je polno ljuljke,
moje smokve so bolj jalove,
nisem na pravem mestu ob pravem času.
Tebi ne pripadam in ne prosim:
raje kot zlate oltarje
imam jutranjo in večerno zarjo,
bolj kot bakrene zvonike
občudujem vrhove Tvojih gora.
Nimam svatovskega oblačila,
ker nimam pokorne volje,
ker mi srce ni vedno čisto,
ker mi misel ni vselej pri Tebi.
A v ljubezni eden postane življenje drugega!
Ti me nikoli ne vržeš ven.
Še bolj me stisneš k sebi,
oviješ me v svoja oblačila
in me posadiš za mizo ob Sebi!

Pavle Jakop

POGOVORI Z BESEDO

© Družina d. o. o.

Uredila in lektorirala: *Mirjam Sterle*

Uvodna beseda: *dr. Edi Kovač*

Oblikovanje: *Klemen Kunaver*

Fotografija na ovitku: *Klemen Kunaver*

Izdala in založila: *Družina d. o. o.*

Odgovarja: *Tone Rode*

Prvi natis

Tiskano v Sloveniji

Naklada: *800 izvodov*

Ljubljana 2022

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-1
27-29

JAKOP, Pavle

Pogovori z Besedo / Pavle Jakop ; [uvodna beseda
Edi Kovač]. - 1. natis. - Ljubljana : Družina, 2022

ISBN 978-961-04-0961-8
COBISS.SI-ID 133897475